תגובות פלסטיניות לאירוע על גבול ישראל מצרים בו נהרגו שלושה לוחמים ישראלים

8 ביוני 2023

עיקרים

- שוטר משמר הגבול המצרי, חדר לשטח ישראל, ביצע ירי לעבר שני לוחמי צה"ל שאיישו עמדת שמירה והרג אותם. לוחם נוסף נהרג במהלך מרדף שבוצע אחר היורה. צבא מצרים פרסם הודעה רשמית בה צוין, כי השוטר פעל במסגרת פעילות מניעת הברחת סמים.
- ככלל נמנעו בכירי הרשות הפלסטינית ובכירי הארגונים הפלסטינים להגיב רשמית על הפיגוע. זאת, ככל הנראה, בשל רגישות היחסים עם מצרים והרצון שלא להתעמת עם ראשיה.[1] אולם, במישור העממי הלא רשמי, כלי התקשורת הפלסטינים (בעיקר עיתונאים, כותבי טורים יומיים) וגולשים ברשתות החברתיות לא הסתירו את שמחתם על ביצוע הפיגוע ועל תוצאותיו הקשות. הם ציינו את "הכישלון המבצעי של צה"ל" וחלקו שבחים לשוטר המצרי שביצע אותו. חלקם פרשו את מעשיהו כהוכחה ל"אחדות הזירות" וכסמל להתגייסות ולשותפות העולם הערבי למאבק הפלסטיני נגד ישראל ולמען מסגד אלאקצא. הם גם קראו לנוספים ללכת בעקבותיו (אלחליג' אלג'דיד, 3 ביוני 2023). רבים מהם גם ציינו את העובדה שהשלום בין מצרים לישראל, כמו עם מדינות נוספות באזור, הוא רק תעתוע. בכלי התקשורת הפלסטינים גם פורסמו קריקטורות שהביעו שמחה על הפיגוע ועל מותם של החיילים הישראליים.
- לאחר חשיפת זהותו של המחבל החלו בכלי התקשורת וברשתות החברתיות הפלסטיניות לפרסם תמונות רבות שלו ולצדן חלקו לו דברי שבח. רבים מהם כינו את המפגע **"סלימאן ח'אטר חדש".**[2] במספר מקומות ביהודה ושומרון (שכם, מחנה הפליטים ג'נין), נפתחו בתי אבלים לזכרו והציבור הוזמן לבקר בהם . בראמאללה נערכה לו הלוויה סמלית.

תגובות פלסטיניות

רשתות חברתיות

- ברשתות החברתיות הפלסטיניות הביעו גולשים פלסטינים רבים ברכות על ביצוע הפיגוע תחת ההאשטגים #חייל_מצרי; #תחי_מצרים #הגאווה_האמיתית_של_הערבים; ומאוחר יותר גם #מחמד_צלאח (שמו של השוטר המצרי שביצע את הירי); ו-#השהיד_מחמד_צלאח, ו-#סלימאן_ח'אטר. כך למשל כתבה **הבה אלנתשה**,

[1] בעת הפיגוע שהו במצרים משלחות בכירי חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין, מחמד אשתיה ראש ממשלת הרשות ביקר במצרים שבוע קודם לכן.

[2] סלימאן ח'טר היה שוטר משמר הגבול המצרי שביצע את פיגוע הירי באתר הנופש בראס בורקה שבמזרח סיני באוקטובר 1985 בו נהרגו שבעה ישראלים, בהם ארבעה ילדים.

שהציגה עצמה כאשת תקשורת מחברון המתגוררת בראמאללה ועוקבת אחר נושא האסירות הביטחוניות בישראל והמעצרים הפוליטיים ברשות, תחת ההאשטגים #חייל_מצרי ו-#תחי_מצרים: בוקר טוב לנשק המכובד שריפא את לבבותינו (חשבון הטוויטר של הבה אלנתשה, 3 ביוני 2023). לתגובה היא צרפה תמונה של כלי נשק המיוחס למבצע הפיגוע עם הכותרת "אומה אחת".

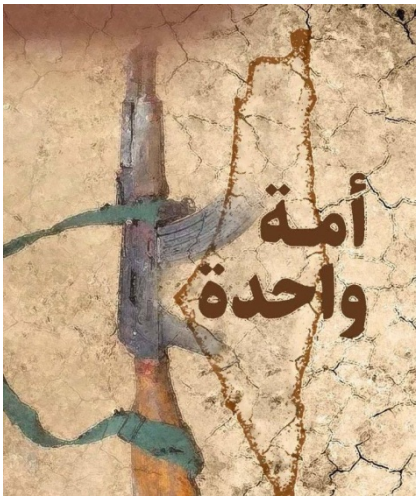

כלי הנשק המיוחס למחבל המצרי עם הכיתוב "אומה אחת"
(חשבון הטוויטר של הבה אלנתשה, 3 ביוני 2023)

חמאס

- מיד לאחר האירוע, עוד טרם התפרסמו פרטיו, כתב **אבראהים אלמדהון, פובליציסט פעיל חמאס,** כי מוקדם מדי לדעת ולנתח את מה שקרה בגבול מצרים, אבל לא משנה מה שקרה, הגבולות לא יישארו בטוחים עבור ישראל לנצח. ישראל מוקפת בעמים שלא יקבלו אותה ולא יחיו בהרמוניה עם קיומו של גבול (חשבון הטוויטר של אבראהים אלמדהון, 3 ביוני 2023).
- **צלאח אלברדויל, חבר הלשכה המדינית של חמאס ברצועה,** כתב תחת ההאשטאג #החייל_המצרי , כי איש מלבד אללה אינו יודע מה חשב החייל המצרי לפני שעזב את ביתו, וגם לא לפני שיצא מהבסיס שלו, ואיש לא סיפר מה אמר כאשר הוא הכין את כלי הנשק שלו, ומה היו מחשבותיו כשראה "אויב" שביצע פשעים נגד אבותיו ואבות אבותיו... הוא ברך אותו שיגיע לגן העדן, שם יהיה יחד עם חברו סלימאן ח'אטר, עם הנביאים, הצדיקים והשהידים (חשבון הטוויטר של צלאח אלברדויל, 4 ביוני 2023).
- בהתבטאות מאוחרת יותר כתב **צלאח אלברדויל,** תחת ההאשטאג #הנכסה_והכבוד כי "פעולת הגבורה" של "השהיד המצרי הגיבור" מחמד צלאח, שהתקיימה ביום השנה לנכסה ולאחר 66 (צריך להיות 56) שנים של תחושת בוגדנות, החזירה את התקווה לאומה הערבית. הוא הביע את שמחתו "שישנם גברים המסוגלים להחזיר את הכבוד"... וציין כי מה שנלקח בכוח, יוחזר באמונה, רצון וכוח (חשבון הטוויטר של צלאח אלברדויל, 5 ביוני 2023).
- **ד"ר יוסף רזקה, בכיר חמאס ושר ההסברה וההקדשים לשעבר בממשלת הניה,** העניק לטור היומי שלו את הכותרת "יד העם נוקמת". לדבריו, הם תמיד אמרו, והם ממשיכים לומר, שהנורמליזציה עם ישראל היא נורמליזציה מדינית בין דרגים רשמיים בלבד. ב-3 ביוני חייל מצרי ממשמר הגבול הביע את התנגדותו

לנורמליזציה, הוא "הרג שלושה חיילים ישראלים ופצע קצין לפני שנהרג". לדבריו, בישראל שורר עצב גדול, לא רק על הריגת השלושה ופציעת הקצין, אלא גם משום שהנורמליזציה הוכיחה את כישלונה, והוכיחה שמצרי מכובד לא שוכח את מולדתו, וגם לא את השהידים של מולדתו, והוא גם לא שוכח את ירושלים ואת תוקפנות ישראל נגד תושבי עזה, ירושלים והגדה המערבית. **הכדורים של החייל המצרי הם כדורי העם המצרי שעדיין לא נורו,** אשר שמחכים להזדמנות טובה לירות. רזקה גם ציין בטורו כי כל אלה שסבלו עוול כתוצאה "מהכיבוש הציוני" בירכו על פעולת הגבורה של החייל המצרי... בני החורין במדינות האסלאם ואינם שוכחים, לא את המדוכאים, לא את השהידים ולא את האסירים, והם אינם שוכחים את מסגד אלאקצא, ואינם שוכחים את החובה הדתית והלאומית "ועוד יידעו בני העוולה לאן סופם להגיע" (סורה 26, פסוק 227) (פלסטין און ליין, 4 ביוני 2023).

- בטור שכתב למחרת תוהה **ד"ר יוסף רזקה,** מדוע בישראל מזועזעים מהרג שלושה חיילים. שכן לדבריו, ישראל הורגת פלסטינים מדי יום על בסיס החשד הקטן ביותר ומצדיקה את ההרג בנימוקים מגוחכים. "הם הורגים מצרים, פלסטינים, סורים, לבנונים ואחרים. הם נהנים להרוג, והם גאים בזה בכך, והם מזכירים זאת לפעמים בספרי הזיכרונות שלהם שנים לאחר מכן". רזקה הוסיף, כי הערבים לא שוכחים את זכותם ואת נקמתם, והם יוזמים אותה כאשר נקרית להם הזדמנות המתאימה, וזה לדבריו, כנראה מה שהניע את החייל המצרי לנקום. רזקה גם ציין כי על פי מספר גרסאות, השוטר הוא בנו של שהיד שנהרג על ידי הישראלים (פלסטין און ליין, 5 ביוני 2023).
- **פאיז אבו שמאלה, פובליציסט מח'אן יונס המקורב לחמאס**, כתב בטורו ביומון פלסטין כי למרות שתרגיל צה"ל "אגרוף המחץ" לא נערך בגבול המצרי, אלא התמקד בצפון ישראל ובחזית עזה והגדה המערבית, הגיע המוות לפתע ממקום לא צפוי, מחזית מצרים. לדבריו, ריבוי הזירות הוא מסר לחברה הישראלית שגם 75 שנה לאחר הכרזת המדינה, היא לא תחיה בביטחון, ו-56 שנים לאחר הניצחון הישראלי בשנת 1967, ישראל מופתעת מכך שניצחונותיה היו שקריים. הוא ציין כי ישנן אינדיקציות לכך שחזיתות מצרים, סוריה וירדן מתעוררות במטרה להילחם והן נמצאות בדרכן למלא את חובתן להגן על המקומות הקדושים לאסלאם... . עוד אמר כי העם המצרי ימשיך להיות "חוד החנית של האומה הערבית", כשהוא מניף את דגל פלסטין, ומוכן להקריב את הכל בהגנה על מסגד אלאקצא (פלסטין און ליין, 4 ביוני 2023).
- בחשבון הטוויטר שלו כתב **פאיז אבו שמאלה** כי "זוהי אחדות הזירות" (חשבון הטוויטר של פאיז אבו שמאלה, 3 ביוני 2023). יום למחרת, ב-4 ביוני 2023 הוא פרסם את תמונתה של סמל ליה בן נון ז"ל, שנהרגה בפיגוע, תחתיו הוסיף כיתוב בו הודה, בין היתר, ל"מצרים האהובה אם הגיבורים" (חשבון הטוויטר של פאיז אבו שמאלה, 4 ביוני 2023).
- **מצטפא אלצואף, פרשן פעיל חמאס,** ברך את "בן מצרים" שנקם את נקמת דתו ועמו והעם הפלסטיני, וביצע התקפה הרואית נגד חיילי ישראל ("הכיבוש הציוני"), הרג שלושה מהם ופצע מספר נוספים. הוא ציין כי זוהי גבורה, וזו הקרבה, והגיבור הזה הוא דמות לחיקוי, לא רק עבור העם המצרי, אלא עבור כל העמים הערביים והאסלאמיים, מתוך תקווה שמעשהו וגבורתו יהוו השראה לכולם (שהאב, 4 ביוני 2023). במאמר נוסף כתב כי נראה שמחמד צלאח ("השהיד הגיבור") פתח את הדלת עבור בני החורין של האומה וגיבוריה, לא רק במצרים

אלא בכל המדינות הערביות והאסלאמיות, לבצע מעשי גבורה, שאנו מייחלים לעוד מהם, בתגובה ל"טרור של הכיבוש הציוני", בהגנה על המקומות הקדושים לאסלאם ובהתייצבות נגד הציונים באשר הם עד שהכיבוש יסולק מפלסטין. אלצואף קרא לצעירי האומה: "לכו בדרכו של הגיבור המצרי" (שהאב, 6 ביוני 2023)

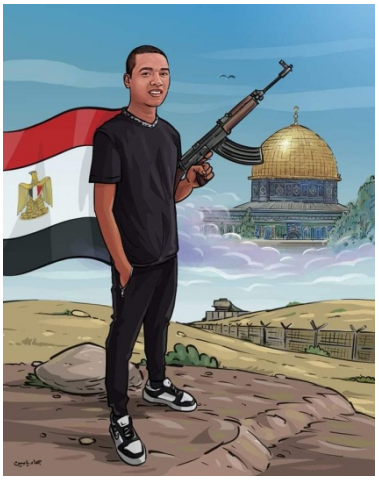

מחמד צלאח על רקע מסגד אלאקצא
(חשבון הטוויטר של עבד אלרחמן שדיד בכיר חמאס ביהודה ושומרון, 5 ביוני 2023)

תושב עזה הכין שקיות מזון לחלוקה לנזקקים לזכרו של מחמד צלאח
(חשבון הטוויטר של העיתונאי העזתי ג'האד אלשריף, 6 ביוני 2023)

הג'האד האסלאמי בפלסטין

ח'אלד צאדק, העורך הראשי של היומון אלאסתקלאל, המזוהה עם הג'האד האסלאמי בפלסטין, כתב כי ישראל, אשר מבצעת באופן שיטתי את "פשעיה" נגד הפלסטינים, הורגת אזרחים חפים מפשע, תוקפת בתים בזמן שדייריהם ישנים, מוקיעה את "פעולת הגבורה בנגב" ותוצאותיה. אולם, היא לא רואה את עצמה כשהיא מבצעת "פשעים מתועבים" בחמאם אלשט (תקיפת מפקדות אש"ף בתוניסיה ב-1 באוקטובר 1985), וכפר קאנא,[3] מתקיפה את דמשק, עראק, לבנון, סודאן וסיני. מעשי הטבח הללו ואחרים חרותים כולם במוחות הערביים, המאמינים באופן אינסטינקטיבי שישראל היא ישות עוינת שנוכחותה באזור מאיימת על יציבותו,

[3] כפר בדרום לבנון שבו נהרגו אזרחים מתקיפה ישראלית במהלך מבצע "ענבי זעם" בשנת 1996 ומתקיפה במהלך מלחמת לבנון השנייה (2006).

ביטחונו ושלוותו והיא שודדת את אוצרות הטבע שלו. לדבריו, פעולת הגבורה בנגב" אינה הראשונה, אלא היא חזרה על עצמה בגבול מצרים ארבע פעמים שכן "מדינות הטבעת" (הכוונה למצרים וירדן) אינן יכולות להיות ידידותיות עם ישראל ("הישות הציונית") או להאמין לה כי הן מכירות את כוונותיה היטב (אלאסתקלאל, 5 ביוני 2023).

פתח

- בחשבון הטוויטר fateh_pal65@, שמציג עצמו כחשבון רשמי של פתח, פורסמה תמונתו של המחבל המצרי מחמד צלאח עם הכיתוב "הם שמחים בברכה אשר הרעיף אללה עליהם" (חלק מפסוק 170 בסורה 3) (חשבון הטוויטר fateh_pal65@, 5 ביוני 2023).
- **מניר אלג'אע'וב**, בכיר פתח,[4] פרסם גם הוא את תמונתו של מחמד צלאח, ומעליה כתב את שמו של שיר אהבה למולדת המצרית (דף הפייסבוק של מניר אלג'אע'וב, 5 ביוני 2023). הפוסט זכה לכמה עשרות תגובות, שעיקרן "שינוח על משכבו בשלום" (במקור: אללה ירחמה) ו"התהילה לשהידים".

מימין: התמונה בחשבון הטוויטר fateh_pal65@. משמאל: פוסט שהעלה מניר אלג'אע'וב (דף הפייסבוק של מניר אלג'אע'וב, 5 ביוני 2023)

- תנועת פתח בשכם פרסמה כרזת אבל והודיעה על פתיחת בית אבלים לכבודו של מחמד צלאח ב-6 ביוני בין השעות 17-19 (חשבון הטוויטר New press, 5 ביוני 2023).

[4] שימש כראש לשכת ההסברה בנציבות הגיוס והארגון של פתח עד מעצרו ע"י המודיעין הצבאי הפלסטיני ב-18 בינואר 2023. עתה מכהן כאחראי על קשרי הציבור וההסברה במחלקת המשא ומתן באש"ף.

כרזת האבל של תנועת פתח בעיר שכם (חשבון הטוויטר New press, 5 ביוני 2023).

מימין: בית האבלים שפתחה פתח בשכם. על השלט כתוב: קבלת המברכים על מותו של שהיד המולדת הערבית ושהיד הרפובליקה המצרית, השהיד הגיבור מחמד צלאח. משמאל: פלסטינים מבקרים בסוכת האבלים שפתחה פתח בשכם (חשבון הטוויטר פלסטין פוסט, 6 ביני 2023).

◄ ג ם הכוחות הלאומיים והאסלאמיים במחנה הפליטים ג'נין הודיעו על פתיחת בית אבלים לכבודו של מחמד צלאח (פלסטין אלא'ן, 5 ביוני 2023).

בית האבלים במחנה הפליטים ג'נין (חשבון הטוויטר QUDSN, 5 ביוני 2023)

◄ בראמאלה התקיים טקס הלוויה סמלית לזכרו במהלכה הונפו תמונותיו ודגלי מצרים (חשבון הטוויטר פלסטין פוסט, 6 ביוני 2023)

פלסטינים מניפים את הדגל המצרי ואת תמונותיו של המחבל מחמד צלאח בטקס ההלוויה הסמלית בראמאללה (חשבון הטוויטר "פלסטין פוסט", 6 ביוני 2023)

קריקטורות

◄ בכלי תקשורת רבים וברשתות החברתיות התפרסמו קריקטורות רבות המפארות את הפיגוע. להלן מספר דוגמאות.

מימין: קריקטורה עלאא' אללקטה (חשבון הטוויטר של עלאא' אללקטה, 3 ביוני 2023). משמאל: קריקטורה של מחמד סבאענה תחת הכותרת "אחדות הזירות" (חשבון הטוויטר של אלרסאלה.נט, 3 ביוני 2023)

מימין: קריקטורה של -שבדי מחמוד עבאס (חשבון הטוויטר של מחמוד עבאס, 3 ביוני 2023). משמאל: קריקטורה תחת הכותרת "מהיכן שלא ציפו". החייל המצרי קורא "אללה אכבר" (חשבון הטוויטר של אלרסאלה.נט, 4 ביוני 2023)

מימין: "סכנות המאיימות על ישראל" – קריקטורה של מחמד סבאענה בבטאון הרשות הפלסטינית אלחיאת אלג'דידה (אלחיאת אלג'דידה, 5 ביוני 2023). משמאל: "הגבול המצרי" (אלקדס, 4 ביוני 2023)

קריקטורות המפארות את דמותו של מחמד צלאח. מימין: קריקטורה של עלאא' אללקטה, שפורסמה בחשבון הטוויטר שלו תחת ההאשטאג #הגאווה_האמיתית_של_הערבים (פלסטין און ליין, 6 ביוני 2023). משמאל: קריקטורה שהתפרסמה באלקדס, 6 ביוני 2023

נספח

מהלך האירועים

- ב-3 ביוני 2023, בשעות הבוקר המוקדמות, ביצע שוטר מצרי מכוחות משמר הגבול, שחדר משטח מצרים לישראל, ירי לעבר שני לוחמי צה"ל (חייל וחיילת) שאיישו עמדה צבאית באזור הר חריף בגבול מצרים. שני הלוחמים נהרגו. מספר שעות לאחר מכן, לאחר שלא ענו במכשיר הקשר, הגיע כוח לברר את מצבם ומצא אותם ללא רוח חיים. כוחות רבים הוקפצו לאזור והם החלו לבצע סריקות. בשעות הצהריים, זיהו הכוחות את השוטר המצרי בשטח ישראל. במקום התפתחו חילופי ירי והשוטר המצרי נהרג. במהלך חילופי הירי נפצע לוחם צה"ל באורח אנוש ונפטר מאוחר יותר מפצעיו. לוחם נוסף נפצע באורח קל. כוחות צה"ל המשיכו לסרוק את האזור כדי לשלול הימצאותם של מחבלים נוספים (דובר צה"ל, 3 ביוני 2023).
- דובר צבא מצרים פרסם הודעה לפיה איש כוחות הביטחון, שהופקד לאבטח את הגבול, חיפש אחר מבריחי סמים. במהלך החיפוש הוא פרץ את המחסום והתפתחו חילופי אש שהובילו למותם של שלושת חיילים ישראליים ולפציעתם של שניים נוספים, בנוסף למותו של איש הביטחון המצרי במהלך חילופי האש. לדברי ההודעה נעשו חיפושים באזור וננקטו צעדים משפטיים. הדובר מסר תנחומים למשפחות ההרוגים ואיחל החלמה מהירה לפצועים (חשבון הטוויטר של דובר צבא מצרים, 3 ביוני 2023).
- מתחקיר ראשוני בשטח עלה, כי מחמד צאלח, בן 23, מאלקליובה שבצפון מצרים, תכנן את הפעולה מראש. הוא נטש את עמדתו חמוש בכלי נשק ושני סכינים וצעד כחמישה קילומטרים עד שהגיע למעבר חירום שדרכו הוא חדר לשטח ישראל. הוא חתך באמצעות סכין את האזיקונים שסגרו את המעבר. הוא הגיע לעמדת החיילים ועמד במקום שלא איפשר להם להבחין בו, הוא ירה לעברם ונמלט מהמקום. לפי שעה ההערכה היא שהשוטר פעל לבדו ולא נשלח על ידי ארגון כלשהו אך קיים חשד כי היה בעל רקע דתי ג'האדיסטי. ברשותו אף נמצא ספר קוראן.
- קרובי משפחתו הדפו טענות לפיהן הוא עבר הקצנה דתית, אך טענו כי חש כעס ועוינות כלפי ישראל, לאחר שעמיתו נהרג מאש כוחות צה"ל. עוד צוין כי הוא היה "מוטרד בנוגע לשירותו הצבאי", וייתכן שלא היה שלם עם שירותו במסגרת הצבא המצרי (בי בי סי בערבית ואלג'זירה, 5 ביוני 2023). מעיון בדף הפייסבוק שלו עלה, כי הייתה לו זיקה לאסלאם, אם כי לא קיצונית. בדף הפייסבוק לא הופיעו התייחסויות לנושא הפלסטיני (דף הפייסבוק mohamedsalah@). מחמד צאלח נקבר באלקליובה שבצפון מצרים בטקס מצומצם בנוכחות מספר מועט של בני אדם.